

Wist jij dát?

Belangrijke informatie voor leerlingen in het
Voortgezet Speciaal Onderwijs en Praktijkonderwijs.

Zeeuwse
Stichting
Maatwerk

www.zsm.nu

Vooraf

In deze brochure is een aantal regelingen en wetenswaardigheden opgenomen die voor leerlingen van het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs van belang kunnen zijn. Als een leerling achttien jaar wordt verandert er sowieso het nodige en is het belangrijk de juiste acties te ondernemen. Maar ook voor jongere leerlingen staan er tips in deze brochure. De aanduidingen 18 min en 18 plus duiden op dat jonger of ouder zijn dan achttien jaar.

De teksten in deze brochure staan ook op de website van de Zeeuwse Stichting Maatwerk. Daar kan ook makkelijk worden 'doorgeklikt' naar meer achtergronden of formulieren.

Inhoud

Vooraf	1
Inhoud.....	2
DigID (geen leeftijdsgrens)	3
Kindgebonden budget (18 min).....	3
Eigen bankrekening (18 plus)	3
Studietoelage (15 plus).....	4
(bijzondere) bijstand (18 plus).....	4
Tegemoetkoming scholieren (18 plus)	5
Zorgverzekering en zorgtoelage (18 plus)	6
Uitvaartverzekering (18 plus)	6
Aansprakelijkheid particulier (WA verzekering - 18 plus)	6
Kinderalimentatie (18 plus).....	7
Abonnementen en contracten (18 plus).....	7
Rechtsbescherming (18 min/18 plus).....	7
Bijbaan in loondienst en belasting (18 plus)	10
Beschut werk.....	10
Doelgroepregister banenafpraak (bij zicht op een arbeidscontract)	13
Doelgroepverklaring LoonKostenVoordeel (LKV).....	13
Wajong (18 plus)	14
Wet Langdurige Zorg (WLZ).....	15
Dubbele kinderbijslag.....	15
Jeugdwet en Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).....	16

DigID (geen leeftijdsgrens)

Voor het aanvragen van indicaties, toeslagen en andere voorzieningen is het bijna altijd nodig om in te loggen met een DigID. Omdat personen van 18 jaar en ouder dat feitelijk op eigen titel moeten doen hebben ze dus ook een eigen DigID nodig. Het is dan ook verstandig om deze aan te vragen als je die nog niet hebt. Vraag hier een DigID aan: <https://digid.nl/aanvragen>

Kindgebonden budget (18 min)

Kindgebonden budget is een tegemoetkoming in de kosten van kinderen tot 18 jaar. Het kindgebonden budget eindigt altijd in de maand van de achttiende verjaardag van uw kind. Dit gaat automatisch. Soms stopt het kindgebonden budget al eerder. Als u geen kinderbijslag meer krijgt voor uw kind, dan krijgt u ook geen kindgebonden budget meer. Heeft u nog meer kinderen jonger dan 18 jaar? Dan krijgt u voor deze kinderen nog wel kindgebonden budget.

Eigen bankrekening (18 plus)

Is iemand 18 geworden en heeft hij/zij nog geen bankrekening? Vanaf 18 jaar kan iedereen zelf een betaal- of spaarrekening openen bij een bank. Hiervoor is geen toestemming van ouders meer nodig. Heeft de achttienjarige al een rekening bij een bank? En heeft het nog niets gehoord van de bank? Laat hem of haar dan navragen wat er gebeurt met zijn of haar rekening zodra hij/zij 18 jaar is. Mogelijk krijgt hij/zij automatisch als enige toegang tot zijn of haar betaal- of spaarrekening. En hoeft het kind verder niets te doen.

Studietoelage (15 plus)

In de participatiewet is een regeling 'individuele studietoelage' opgenomen. Vanaf 1 april 2022 is de titel simpelweg 'Studietoelage'. Jongeren die op school zitten maar die vanwege hun handicap niet de mogelijkheid hebben om een centje bij te verdienen kunnen gebruik maken van deze regeling. In het verleden mochten gemeenten zelf bepalen hoe hoog die financiering was. Dat zorgde er voor dat er per gemeente hele grote verschillen ontstonden.

Per 1 april 2022 zijn door de overheid bedragen vastgesteld.

15 jaar	€ 90,00
16 jaar	€ 103,50
17 jaar	€ 118,50
18 jaar	€ 150,00
19 jaar	€ 180,00
20 jaar	€ 240,00
21 jaar	€ 300,00

Voorheen was er een inkomensvoets aan deze regeling verbonden, per 01-04-2022 is dat niet langer het geval.

Een scholier dient zelf een aanvraag te doen. Als de scholier een walonguitkering ontvangt bestaat er geen recht (meer) op studietoelage.

Op de website van de Zeeuwse Stichting Maatwerk (<https://zsm.nu/belangrijk-voor-leerlingen.html>) staan de koppelingen naar de aanvraagformulieren van verschillende Zeeuwse gemeenten.

(bijzondere) bijstand (18 plus)

Leerlingen die een tegemoetkoming scholieren krijgen, hebben mogelijk geen recht op een bijstandsuitkering. Iemand kan een bijstandsuitkering krijgen als hij of zij niet in eigen levensonderhoud kan voorzien. Bijvoorbeeld als hij of zij geen geld heeft om kleding en de ziektekostenverzekering te betalen.

Let op: ouders zijn onderhoudsplichtig totdat hun kind 21 jaar is. Dit betekent dat zij moeten meebetalen aan zijn of haar levensonderhoud als hun kind het zelf niet (helemaal) kan betalen. Als ouders niet kunnen meebetalen, bijvoor-

beeld omdat hun (gezins)inkomen te laag is, kan het kind (bijzondere) bijstand aanvragen bij de gemeente.

Een jongere kan vanaf het bereiken van de leeftijd van 18 jaar zelfstandig recht hebben op een algemene bijstandsuitkering. Dit geldt ook voor jongeren die inwonend zijn bij ouders. Voor thuis- en uitwonende jongeren van 18 tot 21 jaar geldt een lagere algemene bijstandsnorm, de zogenaamde jongerennorm. Bij de beoordeling van het recht op een eventuele aanvulling op deze jongerennorm houdt de gemeente rekening met de onderhoudsplicht van ouders. Is de jongere 21 jaar of ouder? Dan geldt er weliswaar een hogere algemene bijstandsnorm, maar mogelijk ook een (lagere) kostendelersnorm. Jongeren onder de 27 jaar hebben geen recht op algemene bijstand is als ze nog regulier onderwijs kunnen volgen waarvoor recht op studiefinanciering geldt.

Tegemoetkoming scholieren (18 plus)

De kinderbijslag stopt altijd als een leerling 18 jaar wordt. Maar soms stopt de kinderbijslag ook eerder. Als een kind op zijn of haar 18e een voltijdopleiding op een MBO- PRO- of VSO-school volgt, kan het vanaf dat moment een tegemoetkoming scholieren aanvragen. Je moet voor school verschillende dingen kopen, daarom kun je maandelijks een tegemoetkoming krijgen in de kosten van je opleiding. Deze tegemoetkoming is een gift, moet dus niet worden terugbetaald. Bijna alle PRO- en VSO-leerlingen van achttien jaar en ouder hebben recht op deze tegemoetkoming. De school biedt ondersteuning aan bij het indienen van zo een aanvraag.

Kijk HIER voor de regeling:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/voortgezet-onderwijs/vraag-en-antwoord/kan-ik-een-tegemoetkoming-schoolkosten-voor-scholieren-krijgen>

Download het aanvraagformulier:

<https://duo.nl/particulier/images/7148.pdf>

Zorgverzekering en zorgtoeslag (18 plus)

Vanaf de eerste maand nadat iemand 18 jaar is moet hij of zij een eigen basisverzekering voor zorgkosten hebben. Hij/zij moet die zelf afsluiten. Dit kan bij de zorgverzekeraar van de ouders. Maar betrokkene kan ook voor een andere verzekeraar kiezen. Hij/zij kan ook een aanvullende verzekering afsluiten, maar dat is niet verplicht.

Onder bepaalde voorwaarden hebben bijna alle scholieren van 18 jaar en ouder recht op zorgtoeslag van de Belastingdienst. Dit is een bijdrage in de kosten van de zorgverzekering. Kijk hier voor meer informatie: <http://www.belastingdienst.nl/jongeren>

Mensen met een laag inkomen kunnen gebruik maken van de gemeentepolis. Dit is een collectieve zorgverzekering. Deze verzekering wordt aangeboden door je eigen woongemeente en kan daarom per gemeente iets verschillen in kosten en vergoeding. Kijk hier voor meer informatie: <https://www.gezondverzekerd.nl>

Uitvaartverzekering (18 plus)

Vanaf 18 jaar kan iedereen een eigen uitvaartverzekering afsluiten. Hiermee verzekert hij/zij zich tegen de kosten van een uitvaart. Hij/zij behoedt zo nabestaanden voor de kosten van bijvoorbeeld een uitvaartverzorgster. Sluit hij/zij deze nu af, dan betaalt het minder premie dan als het dit later doet. Het risico is namelijk kleiner dat de verzekeringsmaatschappij al snel moet uitkeren.

Let op: het kan zijn dat een jongere is meeverzekerd via de uitvaartverzekering van de ouders. Of dit zo is, staat in de polisvoorwaarden van hun verzekering. Daar kan ook staan of het kind de verzekering onder gunstige voorwaarden op zijn of haar eigen naam kan zetten.

Aansprakelijkheid particulier (WA verzekering - 18 plus)

Iemand die 18 jaar wordt is zelf verantwoordelijk voor wat hij/zij doet en veroorzaakt. Ben je in de supermarkt en valt buiten je fiets toevallig tegen een auto? Dan moet jij de reparatie van die auto betalen. Als de jongere nog thuis

woont is hij/zij vaak meeverzekerd in een gezinspolis. Toch goed om dat even te controleren of na te vragen.

Kinderalimentatie (18 plus)

Gescheiden ouders hebben soms recht op kinderalimentatie om hun kind te onderhouden. Vanaf zijn of haar 18e heeft uw kind zelf recht op het bedrag aan kinderalimentatie. Dit geld moet dan worden overgemaakt op zijn of haar bankrekening. Ouders moeten dit met hun kind regelen. De kinderalimentatie stopt uiterlijk zodra het kind 21 jaar wordt. Maar het kan ook eerder. De alimentatie stopt ook als het kind financieel zelfstandig is. Dit is zo als de zoon of dochter een baan heeft met minimaal het minimumjeugdloon.

Abonnementen en contracten (18 plus)

Met achttien jaar is een persoon zelf financieel verantwoordelijk. Een jongere kan zonder toestemming van de ouders een telefoon- of ander abonnement afsluiten.

Let op: iemand van achttien jaar of ouder is dus zelf verantwoordelijk voor eventuele schulden, betalingsachterstanden en afgesloten contracten. Ouders kunnen eventuele aankopen of leningen die hun kind afsluit niet meer terugdraaien.

Rechtsbescherming (18 min/18 plus)

Voor jongeren met een beperking zijn er wettelijke regelingen om ervoor te zorgen dat zijn/haar belang goed kunnen worden behartigd. Dit wordt rechtsbescherming genoemd. De rechtsbescherming kan ook aan de orde zijn om jongeren tegen zichzelf te beschermen. Wanneer iemand een beperkt inzicht heeft in cijfers, weinig begrip heeft van de waarde van het geld, maar zich evenwel redelijk vrij in de maatschappij beweegt, kan het verstandig zijn enige beperking c.q. bescherming te organiseren.

Curatele

Bij curatele gaat het om rechtsbescherming van meerderjarigen die zelf niet hun (financiële en persoonlijke) belangen kunnen behartigen, het scheidt een rechtspositie die lijkt op die van minderjarigen; de curator is de wettelijke vertegenwoordiger.

Bewindvoering

Bij bewindvoering is er sprake van het voeren van het bewind over bezittingen van mensen, die (tijdelijk) niet in staat zijn hun financiële belangen te behartigen. Interessante website: toolbox bewind (<https://www.toolboxbewind.nl/>)

Mentorschap

Mentorschap is het door de rechter aanstellen van een vertrouwenspersoon voor meerderjarigen die hun persoonlijke belangen (belangen die niet over geld of goederen gaan) niet goed kunnen behartigen, zoals mensen met een verstandelijke beperking, psychiatrische patiënten enz.; de mentor neemt beslissingen over verzorging, verpleging en behandeling, begeleiding

Bij de overwegingen tot het treffen van enige maatregel, is het beslist noodzakelijk de mogelijkheden goed te overdenken en te kijken welke maatregel het best past bij de betreffende persoon. Altijd moet het belang van degene om wie het gaat het belangrijkste uitgangspunt blijven. Het is vaak zeer gewenst om rechtsbescherming te organiseren, maar het moet nooit meer zijn dan noodzakelijk is. Er zijn drie onderscheiden maatregelen:

Zie ook de website van Helpende Handen:

<https://www.helpendehanden.nl/rechtsbescherming/>

Een uitgebreide brochure van de overheid downloaden:

https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brochures/2015/04/14/curatele-bewind-en-mentor-schap/Curatele_bewind+en+mentorschap_augustus2016.pdf

Uitgebreide informatie kunt u vinden op de website van 'de rechtspraak'. <https://www.rechtspraak.nl>

Bijbaan in loondienst en belasting (18 plus)

Werkt een jongere, 18 jaar of ouder, in loondienst? Dan wordt er misschien te veel belasting ingehouden op zijn of haar loon. De jongere kan zelf de aangifte inkomstenbelasting (laten) invullen. Krijgt hij/zij meer dan € 14 terug? Verstuur dan de aangifte. Krijgt hij/zij niets terug of minder dan € 15? Dan hoeft hij/zij de aangifte niet te versturen.

PRO- of VSO-leerlingen met een bijbaan, kunnen ook hun werkgever de studenten- en scholierenregeling laten toepassen. Die houdt dan geen of minder loonheffing in op het loon. Hij of zij krijgt dan meer loon uitbetaald. De leerling kan hiervoor het formulier 'Model opgaaf gegevens voor de loonheffingen (studenten- en scholierenregeling)' gebruiken. Dit is van de Belastingdienst. https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/programmas_en_formulieren/model_opgaaf_gegevens_voor_de_loonheffingen_students_en_scholierenregeling

Beschut werk

Een bijbaantje (vakken vullen, krantenwijk enz.) is een belemmering om een positief advies beschut werk te krijgen. Bij een stage, eventueel met een stagevergoeding is dat minder problematisch. Bij een reguliere betaling van het werk duidelijk wel.

Bij de "beoordeling arbeidsvermogen beschut werk" wordt er door UWV altijd gekeken naar dienstverbanden.

Er zijn twee belangrijke beoordelingscriteria:

1. Technische of organisatorische aanpassingen op de werkplek, noodzakelijk om te kunnen functioneren.

Technisch: voorbeeld, te denken valt aan technische voorziening bij bijvoorbeeld een auditieve stoornis, visuele stoornis of aanpassingen om lichamelijke beperkingen op te compenseren zoals aangepast meubilair, aangepast gereedschap, rolstoeltoegankelijke omgeving, e.d. Organisatorisch: voorbeeld, te denken valt aan beperkt trainbaar zijn waardoor het werk routinematig en zeer gestructureerd moet zijn, of

problemen met samenwerken waardoor een solitaire werkplek gewenst is of werk waarbij weinig interactie met anderen nodig is.

2. Noodzaak tot begeleiding, gesplitst in persoonlijke en functionele begeleiding

permanent toezicht of voortdurende begeleiding.

Hoe vaak is begeleiding noodzakelijk, geeft dat een meer dan gebruikelijke onderbreking van de productiviteit?

Is voortdurende aanwezigheid van een begeleider met speciale kennis of vaardigheden noodzakelijk?

Kan de begeleiding ook intermitterend door een jobcoach, of is zelfs een welwillende collega voldoende voor de begeleiding?

Dus de aard, duur en intensiteit van de begeleiding zijn belangrijke aandachtspunten.

Van bovenstaande criteria is de begeleidingsnoodzaak het belangrijkste.

Wanneer blijkt (door het uitvoeren van regulier werk als bijbaan of vakantiewerk) dat de aanvrager van beschut werk in staat is in een reguliere omgeving te werken kan dat leiden tot een negatief advies beschut werk. Er is dan immers in de praktijk bewezen dat regulier werk mogelijk is zonder bijzondere begeleiding en de werkgever is bereid een dienstverband en het bijbehorende minimumloon te verstrekken. Het is dan moeilijk voor UWV om dan een positieve indicatie beschut werk te verstrekken.

Wanneer een aanvrager blijkt regulier te kunnen werken zal de voorliggende voorziening voldoende zijn. In het geval van leerlingen VSO, PRO of Entree opleidingen is dan een indicatie voor het doelgroepregister banenafpraak de meest geëigende weg. Bij opname in het register kan er door de gemeente een jobcoach als begeleiding worden ingezet en kan de werkgever van de gemeente een loonkostensubsidie krijgen voor een eventuele verminderde prestatie. De school biedt ondersteuning aan bij het indienen van zo een aanvraag.

Kijk HIER voor meer informatie over 'beschut werk':

https://www.samenvoordeklant.nl/sites/default/files/bestandsbijlage/presentatie_szw_-_toelichting_beschut_werk_2017.pdf#overlay-context=nieuws/presentaties-bovenregionale-bijeenkomsten-beschut-werk-en-praktijkroute

Doelgroepregister banenafpraak (bij zicht op een arbeidscontract)

Mensen die staan ingeschreven in 'het doelgroepregister banenafpraak' kunnen vanuit de participatiewet ondersteuning krijgen bij het zoeken en behouden van betaald werk.

Je hebt dan meer kans op werk. Want het is voor werkgevers financieel aantrekkelijk om iemand uit het doelgroepregister in dienst te nemen of te houden. De aanvraag om in het register te worden opgenomen kun je het best doen op het moment dat je afspraken wil gaan maken met de werkgever waar je wil gaan werken.

Een aanvraag tot inschrijving doe je met het zelfde formulier als de aanvraag voor een Wajong. In dit geval moet er enkel vinkje worden gezet bij 'Een Indicatie banenafpraak'. (Doe het absoluut niet bij 'Een Wajong-uitkering'. Zie daarvoor elders onder WAJONG.) Als (oud)leerling van een Praktijkschool, een school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO), of ENTREE-opleiding hoef je niet het hele formulier in te vullen. Vul de gegevens in bij de vragen 1 en 2. Daarna hoef je niets anders meer te doen dan bij vraag 7.1 te ondertekenen en een bewijs mee te sturen dat je dit type onderwijs hebt gevolgd (TLV, bewijs van inschrijving o.i.d.). Ook de bladen waar gevraagd wordt om medische gegevens hoeven niet te worden ingevuld. De school biedt ondersteuning aan bij het indienen van zo een aanvraag.

De verklaring doelgroepregister kan ook goed van pas komen bij het aanvragen van een **individuele studietoeslag**.

Doelgroepverklaring LoonKostenVoordeel (LKV)

Leerlingen die stage lopen en/of voor loon gaan werken kunnen deze verklaring aanvragen. Met deze verklaring wordt het voor een werkgever aantrekkelijker om de schoolverlater in dienst te nemen. De leerling/schoolverlater dient eerst de doelgroepverklaring banenafpraak (zie hierboven) aan te vragen om daarna de doelgroepverklaring LKV te kunnen aanvragen. Het zijn dus twee verschillende doelgroepverklaringen. Lees hier meer:

<https://zsm.nu/financieel-cv.html>

Wajong (18 plus)

Mensen die vanaf jonge leeftijd ernstige beperkingen hebben waardoor zij niet kunnen werken en een salaris verdienen kunnen een beroep doen op de Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten. Het UWV beoordeelt of iemand daar recht op heeft. We noemen dat een 'beoordeling arbeidsvermogen'. Deze beoordeling is sinds 2015 veel strenger geworden dan daarvoor. De vier criteria zijn:

1. U kunt een taak uitvoeren in een arbeidsorganisatie. Hiermee bedoelen wij dat u misschien niet alle taken aankunt die horen bij een baan. Maar u kunt wel een taak uitvoeren die onderdeel uitmaakt van de baan.
2. U heeft basale werknemersvaardigheden. Hiermee bedoelen wij dat u zich kunt houden aan afspraken.
3. U kunt tenminste 1 uur aaneengesloten werken. Hiermee bedoelen wij dat u minimaal 1 uur uw aandacht bij het werk kunt houden, zonder dat u hierbij bijvoorbeeld intensieve begeleiding nodig heeft.
4. U kunt per werkdag minstens 4 uur werken. Of u kunt per werkdag minstens 2 uur werken, én per gewerkt uur kunt u minstens het minimumloon per uur verdienen.

We raden aan om bij het aanvragen van een beoordeling arbeidsvermogen samen met school op te trekken. Deze aanvraag kan ongeveer zes tot drie maanden voor de achttiende verjaardag worden ingediend bij het UWV. Vanaf het achttiende jaar vindt uitbetaling plaats. De school biedt ondersteuning aan bij het indienen van zo een aanvraag.

Kijk HIER voor meer informatie over de Wajong:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/wajong>

Wet Langdurige Zorg (WLZ)

Leerlingen die stage lopen in de dagbesteding, zeker als het om een stage van meerdere dagen per week gaat, hebben in veel gevallen een indicatie van het CIZ nodig voor intensieve begeleiding. Het gaat hier om een indicatie Wet Langdurige Zorg (WLZ) De school biedt ondersteuning aan bij het indienen van zo een aanvraag.

Jongeren die een indicatie WLZ hebben toegewezen gekregen hebben meestal ook recht op dubbele kinderbijslag. Meer informatie op de website van het CIZ: <https://www.ciz.nl/client/dubbele-kinderbijslag>

Dubbele kinderbijslag

Woont uw kind thuis en heeft uw kind veel extra zorg nodig? En is uw kind 3 jaar of ouder, maar nog geen 18? Dan kunt u dubbele kinderbijslag aanvragen.

Voorwaarden dubbele kinderbijslag

Dubbele kinderbijslag is er voor ouders met kinderen die veel extra zorg nodig hebben. Er is een aantal voorwaarden om dubbele kinderbijslag te kunnen krijgen:

- uw kind is 3 jaar of ouder, maar nog geen 18
- uw kind woont minimaal 4 nachten per week thuis
- uw kind heeft een ziekte of aandoening. Een arts, specialist of behandelaar heeft dit beschreven.
- uw kind heeft door die ziekte of aandoening heel veel extra zorg nodig. Wij noemen dit intensieve zorg.

Wilt u weten of het voor u zin heeft om een aanvraag te doen? Ga naar de website van de SVB over dubbele kinderbijslag en beantwoord de vragen onderaan die pagina.

<https://www.svb.nl/nl/kinderbijslag/dubbele-kinderbijslag/dubbele-kinderbijslag-thuiswonend-kind-intensieve-zorg>

Jeugdwet en Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Afhankelijk van verschillende factoren, waaronder het niveau van de leerling en diens begeleidingsbehoefte kan een beroep worden gedaan op de jeugdwet (18 min) of de WMO (18 plus) om de bijdrage die de zorgaanbieder vraagt te kunnen voldoen. De school biedt ondersteuning aan bij het indienen van zo een aanvraag.

Deze brochure is een uitgave van de Zeeuwse Stichting Maatwerk.
(www.zsm.nu)

ZSM doet zijn uiterste best de informatie zo volledig mogelijk en zo juist mogelijk in begrijpelijke taal te formuleren. Mochten er desondanks onvolledigheden of onjuistheden in staan dan bieden wij daarvoor onze verontschuldigingen aan en verzoeken wij u dat ons te melden. Ook als u tips hebt om inhoud toe te voegen horen we dat graag. U kunt deze reacties sturen aan webmaster@zsm.nu

Terneuzen 21 juni 2022